

Олег Яценко,

канд. іст. наук, ст. наук. співробітник,
зав. відділу НБУВ

Персональна бібліографія, біобібліографія: термінологічний аналіз

У статті проаналізовано низку праць з теорії і методики радянської та вітчизняної бібліографії з метою усунення складностей при визначенні понять «персональна бібліографія», «біобібліографія», «персональний бібліографічний покажчик», «біобібліографічний покажчик», «біобібліографічний словник».

Ключові слова: бібліографознавство, бібліотечна термінологія, біобібліографія, персональна бібліографія, біобібліографічний покажчик, біобібліографічний словник.

Першочерговим завданням відділу формування біобібліографічного інформаційного ресурсу, створеного на базі Інституту біографічних досліджень Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського, є здійснення регулярного пошуку, збирання, наукового опрацювання, систематизування біобібліографічних та інших матеріалів для укладання фундаментального електронного ресурсу «Український національний біографічний архів». Успішна реалізація цього завдання залежить від вирішення низки науково-методичних, організаційних та технічних питань. Одна з ключових проблем, яка стоїть на заваді практичної реалізації проекту, – термінологічні розбіжності у галузі біобібліографічної діяльності.

Деякі фахівці вважають, що у бібліографознавстві й досі немає чітко окресленої, науково обґрунтованої терміносистеми. Хоча останнім часом в українській бібліотечній термінології й сталися певні зрушення, багато визначень донині залишаються недостатньо розробленими у вітчизняній літературі. Вони вирізняються різночитанням, неузгодженостями, що дає можливість кожному автору використовувати їх щоразу в тому значенні, яке здається йому найприйнятнішим, не зважаючи на загальноприйняті термінологічні вимоги [1; 2, с. 117]. Ця проблема характерна і для бібліографічних матеріалів про осіб. Тут як синоніми продовжують вживатися терміни: «біобібліографія», «персональна бібліографія», «біобібліографічний словник», «біобібліографічний покажчик», «персональний бібліографічний покажчик». З метою правильного розуміння значення перерахованих вище понять,

визначення меж їх використання та можливостей вжитку в якості синонімів нами проведено аналіз фахових публікації з цієї проблематики.

Для уточнення і встановлення розуміння, що таке «персональна бібліографія» та «біобібліографія», і які причини використання такого великого діапазону підзаголовків назв при оформленні бібліографічних покажчиків, варто звернутися до історії виникнення й визначення цих понять у спеціальній літературі.

Біобібліографія найстаріша з видів бібліографії. Вже сам термін «біобібліографія» вказує, що мова йде про сполучення біографічних і бібліографічних відомостей. Вона об'єднує все, що пов'язано в літературі з життям і діяльністю окремих осіб, діяльністю професійних колективів. Поняття «біобібліографія» охоплює два різновиди посібників: персональні покажчики, предметом яких є життя і діяльність окремої особи, і біобібліографічні словники, що містять матеріал про визначені групи осіб (спеціальні словники) або про діячів однієї країни (національні словники).

У процесі створення персональних покажчиків дослідники вивчають біографію особи. Основні дати життя і діяльності визначаються на основі її біографічних даних з опублікованих та неопублікованих матеріалів (автобіографія, особиста справа, звіти тощо). Крім біографічних даних, основу персонального бібліографічного покажчика становить бібліографічний матеріал: твори особи (якщо вона пише), винаходи, патенти, авторські свідоцтва тощо, а також література про її життя та діяльність. У різних покажчиках співвідношення біографічного та бібліографічного матеріалу буває різним: в одних переважають статті біографічного

характеру, в інших до коротких біографічних довідок додаються детальні списки творів даного автора та літератури про нього.

У практиці бібліографування зустрічаються такі основні варіанти подання матеріалу у персональних покажчиках:

- 1) біографічний матеріал + бібліографія творів + список літератури про особу + додаткові матеріали (зображення, документи, спогади, різні додатки тощо);
- 2) біографічний матеріал + бібліографія творів + список літератури про особу (класичний варіант – найбільш поширений);
- 3) біографічний матеріал + бібліографія творів;
- 4) біографічний матеріал + список літератури про особу;
- 5) бібліографія творів + список літератури про особу.

Біобібліографічні словники – це, як правило, особливі видання, що включають поряд із біографічними довідками відомості про твори охоплених ними осіб і про літературу, яку їм присвячено. До біобібліографічних словників наближаються галузеві бібліографічні праці, побудовані на «персональних гніздах» та аналогічні матеріали, розміщені в біографічних і енциклопедичних словниках. Важко також розмежувати біобібліографічні словники з багатьма працями з історії науки і літератури, довідковими виданнями різних товариств, академій та ін. [3, с. 78–79].

Зачинателями персональної бібліографії та біобібліографії в українській бібліографії вважаються Г. П. Данилевський [4, с. 116] і М. Ф. Комаров [4, с. 170]. Г. П. Данилевський, наприклад, додав до біографій Г. С. Сковороди¹, Г. Ф. Квітки-Основ'яненка² і В. Н. Каразіна³ бібліографічні списки їх творів та літературу про них. Ці матеріали згодом увійшли до його книги «Українська старовина»⁴. М. Ф. Комаров розробив особливу форму

представлення матеріалу – так звані «персональні гнізда». Він вважав, що таке розташування «дає змогу, не гаючи часу на одшукування, зразу в однім місці знайти звістки про всі писання того або іншого автора і все, що було написано про нього»⁵.

Терміни «біобібліографія» і «персональна бібліографія» з'явилися набагато пізніше, від довідкових публікацій цього типу. На титулах українських видань XIX – початку XX ст. можна побачити назви та підзаголовки «Життя і праці», «Життя і твори», «Каталоги», «Списки творів», «Матеріали до біографії», «Біографічні та історико-літературні нариси з бібліографією творів», «Матеріали бібліографії літератури про ...», «Бібліографічні покажчики матеріалів для вивчення життя і творів», «Бібліографічні матеріали для біографії», «Каталоги книг і статей» тощо.

В Україні термін «біобібліографія» у назві вперше було використано А. Лейтесом і М. Яшеком у покажчику «Десять років української літератури (1917–1927)», хоча в Європі він з'явився ще наприкінці XVIII ст. [5]. Це видання включає біографічні довідки та бібліографію творів про більше ніж 1000 українських письменників й побудоване за принципом «персональних гнізд». Таким чином, в українській бібліографії до першої чверті XX ст. існували бібліографічні праці, що за своєю структурою і змістом відносяться до «персональних бібліографічних покажчиків» та «біобібліографічних словників», хоча в назвах та визначенні їх авторів ці терміни не згадуються.

До середини XX ст. персональна бібліографія, біобібліографія як вид діяльності майже не досліджувалася спеціалістами. Лише у деяких працях загальної бібліографії зустрічалися згадки про персональні покажчики письменників, біобібліографічні словники. В Україні у 50-ті рр. минулого століття починає зростати увага до укладання персональних бібліографічних покажчиків, урізноманітнюються варіанти їх побудови. Дедалі частіше поставало питання – чи всі бібліографічні матеріали, присвячені особі (особам) можна називати біобібліографічними?

Деякі вчені [6–8] вважали, що словосполучення «біобібліографія» передбачає обов'язкову наявність бібліографічних та біографічних відомостей. Інші фахівці до «біобібліографії» відносили широкий спектр видань (біографічні словники,

¹ *Халевський Орест* (псевдонім). Сковорода, український діятель XVIII века / Г. Данилевский // *Основа*. – 1862. – Октябрь (сентябрь). – С. 78–96.

² *Данилевский Г.* Перечень сочинений Основ'яненка (с 1816 по 1849 г.) / Г. Данилевский // *Данилевский Г.* Основ'яненко. – СПб, 1856. – С. 119–128.

³ *Данилевский Г.* Список сочинений В. Н. Каразина с 1807 по 1842 г. (с кратким содержанием главнейших из них) / Г. Данилевский // *Харьк. губернские ведомости*. – 1860. – № 76–78. – Прибавления.

⁴ *Данилевский Г.* Украинская старина : материалы для ист. укр. лит. и нар. образования. – Х. : Зеленский и Любарский, 1866. – 8, 403 с.

⁵ *Комаров М.* Бібліографічний покажчик нової української літератури (1798–1883 р.) / М. Комаров. – К., 1883. – С. 4.

збірки біографій, некрополі, словники псевдонімів тощо), але не включали до них персональні бібліографічні покажчики, котрі розглядалися ними як особливий напрям бібліографії [9]. Дискусія серед фахівців щодо класифікації та термінології цього виду бібліографії триває й сьогодні.

Теорії і методиці бібліографії персонального характеру присвячені праці радянських вчених І. М. Кауфмана [10], Л. С. Мандельштам [6], К. Р. Сімона [11], А. М. Верьовкіної [12]. Останніми роками до проблем термінології «персональної бібліографії» та «біобібліографії» зверталися Н. М. Козачек [9], О. М. Маслова [13], О. В. Теплицька [14; 15], Г. М. Швецова-Водка [2; 16], Є. Ю. Козленко [17] та ін. У 2013 р. Харківською державною науковою бібліотекою ім. В. Г. Короленка було проведено міжнародний семінар-тренінг «Персональна та біобібліографія в технологіях управління знаннями» [18], де проблемі термінології «біобібліографії», «персональної бібліографії» приділено значну увагу. Проте на сторінках спеціальних бібліотечних періодичних видань, таких як «Бібліотечний вісник», «Бібліотекознавство і бібліографія», «Бібліотечна планета», «Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія», ця проблема висвітлювалася досить рідко.

Основні дискусії серед фахівців розгортаються з питань: як називати вид бібліографії, що включає біографічну та бібліографічну інформацію – «персональна бібліографія» чи «біобібліографія»; чи вважати біобібліографічними видання, в яких додаються лише списки творів особи та(або) літератури про неї(них), і відсутні біографічні матеріали про особу (осіб).

Вивчення фахової літератури показало, що у процесі розвитку бібліографії персонального характеру використовувалися різні терміни, однак єдиної позиції щодо їх характеристик не спостерігалось до виходу стандартів з бібліотечної термінології [19–21]. Автори у своїх розвідках обмежувалися лише дефініціями понять: «біобібліографічний словник – бібліографічний посібник, що утримує списки творів декількох осіб, літератури про них, а також біографічні відомості про цих осіб» [19] та «персональний покажчик (список, огляд) літератури – покажчик (список, огляд) творів друку, що відносяться до однієї особи» [19]. Оскільки термін «бібліографія» у ГОСТі 16448-70 отримав визначення як «вид діяльності», поняття «біобібліографія» і «персональна бібліографія» вказуються як «неприпустимі до використання» [19].

Визначення «біобібліографічний покажчик» з'являється у ГОСТі 7.0-77 і характеризується як

«біобібліографічний покажчик (список, огляд) – бібліографічний покажчик, що відображає твори однієї і більше осіб, а також літературу і біографічні відомості про них» [20, с. 7]. При цьому визначення «персональний бібліографічний покажчик» було доповнено – «при потребі, може включати літературу і біографічні відомості про об'єкт бібліографування» [20, с. 7].

ГОСТ 7.0-84 повторює визначення ГОСТу 7.0-77, тільки до терміна «персональний бібліографічний покажчик» повертає первинне значення – бібліографічний покажчик, присвячений одній особі [21, с. 8].

Варто також згадати ГОСТ 7.0-99⁶, де «біобібліографічний посібник» визначається як такий, що містить біографічні відомості про певну особу чи осіб, а також бібліографічну інформацію про їхні твори та літературу про них». «Персональними бібліографічними посібниками» вважаються «біобібліографічні посібники, присвячені одній особі» [22, с. 27]. Таким чином, ці два поняття пов'язані як загальне і часткове, а розрізняються лише кількістю осіб, про яких подаються біографічні та бібліографічні відомості. Тому бібліографічний посібник, присвячений одній особі, слід було б називати персональним, а посібник, присвячений кільком особам – біобібліографічним. Біобібліографічним можна назвати й посібник, присвячений одній особі, що зумовлено дефініцією біобібліографічного посібника [2, с. 118].

В енциклопедіях й термінологічних словниках найбільш узагальнено сформульовано поняття «біобібліографія» Г. Г. Кричевським: «Біобібліографія, персональна бібліографія, вид бібліографії, в якому інформацію про твори друку поєднано з біографічними відомостями про їх авторів і літературу, присвячену їм. Ця інформація реалізується, як правило, у формі біобібліографічних словників і покажчиків» [23]. Енциклопедія сучасної України розкриває термін «біобібліографія» як «довідкові видання, в яких поєднуються біографічні та бібліографічні відомості про певну особу. Найпоширеніші види біобібліографії: біобібліографічні словники, довідники й персональні покажчики» [24].

Проте, Г. М. Швецова-Водка наголошує, що «термін «бібліографія» (а, значить, і «біобібліографія». – О. Я.) не можна використовувати для позначення окремого бібліографічного посібника

⁶ Міждержавний стандарт, який в Україні не набув чинності.

чи їх сукупності, що є бібліографічною продукцією... Поняття бібліографія охоплює всі явища, що пов'язані зі створенням та функціонуванням бібліографічної інформації» [2, с. 117]. Цю істину засвідчують і стандарти, про що йшлося вище. Тому термін «біобібліографія» варто вживати тільки у разі, коли йдеться про діяльність, а не про її результати (посібники, покажчики, словники, довідники тощо).

Досить загально подає визначення біобібліографії «Словник книгознавчих термінів» – «вид бібліографії, в якій поєднуються біографічні та бібліографічні відомості» [25, с. 26]. Однак, з цієї дефініції не зрозуміло, чи потрапляють до кола біобібліографічної продукції персональні бібліографічні видання, в яких відсутня біографічна інформація. У словнику також відсутнє визначення «персональної бібліографії». Тому виникає питання: «біобібліографія» і «персональна бібліографія» – це одне й те саме?

Найвдаліше визначення дає Г. М. Швецова-Водка. «Біобібліографія – це вид бібліографії, у якому відображаються біографічні відомості про певного автора (авторів), бібліографічна інформація про його (їхні) твори та літературу про нього (них), або будь-яка частина з вказаної бібліографічної інформації. Різновидом біобібліографії є персональна бібліографія, у якій відображаються біографічні та бібліографічні відомості про одну особу» [26, с. 52]. На нашу думку, слова «автора (авторів)» тут варто замінити на «особу (осіб)» або «персону (персон)», бо не всі видання, присвячені діячам, включають їх твори (часом, з причини їх відсутності взагалі), а містять лише літературу про особу.

Термін «біобібліографія» може використовуватися нарівні зі словосполученням «персональна бібліографія» як узагальнювальне поняття для всіх жанрів бібліографічних посібників про діячів. Адже вони мають спільні ознаки: суспільне призначення діяльності, обидва присвячені особі (особам), особливості бібліографічної продукції (наявність біографічного та бібліографічного матеріалу). Стосовно існуючих найменувань жанрів посібників, більшість дослідників вважають, що «біобібліографічний словник» – про багатьох осіб, «персональний бібліографічний покажчик» – про одну особу.

Існує точка зору щодо обов'язкової присутності в біобібліографії біографічної (фактографічної) складової. Частина складного слова «біо» (життя) аж ніяк не передбачає наявність біографічного ма-

теріалу. «Біо» – завжди складова частина слова, а не рівнозначне поняття. Біобібліографія – бібліографія стосовно життя та діяльності певної особи (осіб) (порівняти: біографія – опис життя, біологія – наука про життя). Інша справа, коли йдеться про бібліографічну практику, яка зазвичай передбачає наявність у біобібліографії фактографічних відомостей, і не завжди тільки біографії чи літопису життя особи [13, с. 4]. Відсутність у деяких бібліографічних покажчиках персонального характеру біографічного матеріалу ні в якому разі не применшує їх значення для вивчення життя і діяльності діячів. Прикладом може слугувати біобібліографічний покажчик «Десять років української літератури (1917–1927)» [5]. Значна частина біографічних довідок у покажчику відсутня зовсім, але ця праця за назвою і змістом вважається біобібліографічною.

Персональні бібліографічні покажчики, які хай і не містять спеціально біографічних відомостей, завжди мають біографічне значення. Будь-який біобібліографічний ресурс містить у собі біографічні відомості, тобто біографічну інформацію, не явну, але яка об'єктивно існує. З бібліографічних відомостей є можливість дізнатися про роки творчості, періоди найвищої наукової продуктивності, тематичну направленість праць, наукові зв'язки та ін. [17, с. 58].

За термінологічним словником В. О. Фокеєва, біобібліографія – це «вид традиційної і електронної бібліографії, яка має своїм безпосереднім об'єктом твори певної особи, групи осіб і літературу про них» [27, с. 55]. А «персональна бібліографія – вид традиційної і електронної бібліографії, яка має на меті забезпечення інтелектуального (ідеального) доступу до документів, що безпосередньо стосуються однієї особи (персони, індивіда)» [27, с. 168]. Таким чином, автор відносить до біобібліографічних видань перелік творів осіб та списки літератури, присвячені діячам, в яких відсутній біографічний матеріал про них.

Ми погоджуємося з Є. Ю Козленко, що метою створення біобібліографічної інформації є відображення фіксованої спадщини осіб і колективів, їх життєвого і творчого шляху засобами бібліографічної інформації. Незалежно від співвідношення елементів, інформація вважатиметься біобібліографічною при наявності обов'язкового елемента – бібліографічної інформації про праці персоналії (персоналій), колективу. Виходячи з цього, біобібліографічна інформація – це вид бібліографічної інформації, котра включає інтелектуаль-

ний і творчий спадок особи (осіб), зафіксований бібліографічними засобами [17, с. 57].

Варто виокремити особливість біобібліографічної інформації долучати до себе, інтегрувати інші види інформації. Так, об'єднання бібліографічної інформації про твори особи та списку літератури про неї з біографічною (фактографічною) спричинилося до утворення біобібліографії. Приєднання до біобібліографії сучасних електронних ресурсів (повнотекстова, графічна інформація, мультимедійні матеріали (аудіо- та відеодані) утворюють біобібліографічний ресурс.

На думку Є. Ю. Козленко, об'єкти відображення біобібліографічної інформації в електронному середовищі зберігають свою сутність, тому немає необхідності відпрацьовувати нові визначення. Таким чином, виходом із термінологічної проблеми може стати тлумачення біобібліографічної інформації за об'єктом відображення, а не за принципом переліку елементів, які входять до змісту поняття. Ця інтерпретація дає змогу поєднати чимало бібліографічних ресурсів, які створені з єдиною метою, але мають різний склад елементів [17, с. 61]. Запропоноване тлумачення поняття «біобібліографічна інформація» усуває предмет суперечності з приводу наявності чи відсутності елемента «біографія» у складі біобібліографічної інформації.

Підсумовуючи термінологічний аналіз, варто окреслити коло форм представлення біобібліографічної інформації. Це: персональні бібліографічні покажчики (списки, огляди); біобібліографічні словники (довідники); біобібліографічні збірники про особу; каталоги книжкових виставок, присвячені окремим персонам; бібліографічно-методичні матеріали до ювілейних дат діячів; пам'ятки користувачу, в яких присутній біобібліографічний матеріал. Не всі з представлених джерел містять рівноцінну за науковою значущістю та новизною інформацію. Однак, кожне з наведених видань може містити стислу, а інколи унікальну, інформацію про життя та діяльність особи.

Проведений аналіз термінології даного виду бібліографії засвідчує, що чіткого і вичерпного визначення «біобібліографії» та «персональної бібліографії» у працях дослідників на сьогоднішній день немає. Ще не сформована єдина терміносистема бібліографії, відсутня уніфікація цих визначень у чинних стандартах, понятійний апарат біобібліографії розміщено в різних словниках, стандартах, інших джерелах і він не узгоджений.

За своїм змістом поняття «біобібліографія» і

«персональна бібліографія» асоціюються як синоніми. Обидва утримують бібліографію про особу й можуть використовуватися нарівні як узагальнююче поняття для всіх жанрів бібліографічних видань про діячів. Наявність біографічних відомостей не може бути ознакою для визначення біобібліографії. Лише кількість осіб, представлених у покажчику, зумовлює жанр бібліографічного посібника: персональний бібліографічний покажчик – про одну особу, біобібліографічний словник – про багатьох осіб.

Обидва терміни «біобібліографія» і «персональна бібліографія» незручні для формулювання виду бібліографії, оскільки збігаються з назвами жанрів посібників («персональний покажчик» та «біобібліографічний словник»). Термін «персональна бібліографія» не є родовим стосовно всіх видів бібліографічних ресурсів про осіб, тому що він не передбачає, за визначенням, відображення біографічної та бібліографічної інформації про багатьох осіб в одному виданні [17, с. 58]. Найбільш відповідним вважаємо термін «біобібліографія». За більшістю визначень він включає і персональні покажчики, і біобібліографічні словники, крім того він більш близький до словосполучення «біобібліографічна діяльність».

Список використаних джерел

1. Михлина И. И. Упорядочение терминологии – приоритетное направление научных исследований / И. И. Михлина // Библиотека. – 1997. – № 9. – С. 60–62.
2. Швецова-Водка Г. М. Персональна та біобібліографія: термінологічні замітки / Г. М. Швецова-Водка // Вісник ХДАКІМ. – Х., 2013. – Вип. 39. – С. 117–123.
3. Библиография : общий курс / под ред. М. А. Бриксмана, А. Д. Эйхенгольца. – М. : Книга, 1969. – 560 с.
4. Корнейчик И. И. История украинской библиографии: дожовтневий період : нариси / И. И. Корнейчик. – Х., 1971. – 374 с.
5. Лейтес А. Десять років української літератури. Т. 1. Біобібліографічний / А. Лейтес, М. Яшек. – Х. : Держвидав України, 1928. – 673 с.
6. Мандельштам Л. С. Вопросы советской библиографии / Л. С. Мандельштам // Сов. библиогр. : сб. ст. и материалов. – М., 1947. – Вып. 3. – С. 41–54.
7. Пейле Е. Я. К вопросу о составлении библиографий ученых : (обзор лит. и опыт работы) // Библиотечно-библиографическая информация БАН СССР и АН союзных республик. – 1962. – № 39. – С. 96–123.
8. Шамурин Е. И. Словарь книговедческих терминов : для библиотекарей, библиографов, работников печати и книжной торговли / Е. И. Шамурин. – М. : Сов. Россия, 1958. – VIII, 340 с.
9. Козачек Н. Н. Персональная краеведческая библи-

ографія діячів мистецтва: специфіка, місце в культурній житті регіону : автореф. дис. ... канд. пед. наук / Н. Н. Козачек. – Краснодар, 2002. – 19 с.

10. *Кауфман И. М.* Русские биографические и библиографические словари / И. М. Кауфман. – М. : Гос. изд. культ.-просвет. лит., 1955. – 752 с.

11. *Симон К. Р.* Библиография: основные понятия и термины / К. Р. Симон. – М., 1968. – 160 с.

12. *Веревкина А. Н.* Пути развития библиографической информации / А. Н. Веревкина // Библиотековедение и библиогр. за рубежом. – 1989. – Сб. 121. – С. 39–56.

13. *Маслова А. Н.* Биобиблиография, или персональная библиография / А. Н. Маслова // Мир библиографии. – 2009. – № 3. – С. 2–10.

14. *Теплицкая А. В.* Разновидности библиографических пособий / А. В. Теплицкая // Румянцевские чтения : материалы науч.-практ. конф. – М., 1998. – Ч. 1. – С. 207–214.

15. *Теплицкая А. В.* Биобиблиографические ресурсы: теория и практика / А. В. Теплицкая // Персональна та біобібліографія в технологіях управління знаннями : матер. міжнар. семінару-тренінгу, Харків, 4 квіт. 2013 р. – Х., 2013. – С. 36–46.

16. *Швецова-Водка Г. М.* Вступ до бібліографознавства : навч. посіб. для студ. напряму 6.020102 «Книгознавство, бібліотекознавство і бібліогр.» / Г. М. Швецова-Водка ; Рівнен. держ. гуманітар. ун-т. – 3-тє вид., випр. та допов. – Рівне, 2011. – 231 с.

17. *Козленко Е. Ю.* Терминологический лабиринт библиографической информации / Е. Ю. Козленко // Персональна та біобібліографія в технологіях управління знаннями : матер. міжнар. семінару-тренінгу, Харків, 4 квіт. 2013 р. – Х., 2013. – С. 53–62.

18. Персональна та біобібліографія в технологіях уп-

равління знаннями : матер. міжнар. семінару-тренінгу, Харків, 4 квіт. 2013 р. / М-во культури України, Харк. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка ; уклад. : Л. В. Глазунова, Н. І. Полянська. – Х., 2013. – 155 с.

19. ГОСТ 16448-70. Библиография : термины и определения. – Введ. 01.07.71. – М., 1971. – 12 с.

20. ГОСТ 7.0-77. Библиография: термины и определения. – Взамен ГОСТ 16448-70 ; введ. 01.01.78. – М. : Изд-во стандартов, 1978. – 24 с.

21. ГОСТ 7.0-84. Библиографическая деятельность. Основные термины и определения. – Взамен ГОСТ 7.0-77 ; введ. 01.01.86. – М. : Изд-во стандартов, 1985. – 24 с.

22. ГОСТ 7.0-99. Информационно-библиотечная деятельность, библиография. Термины и определения : межгос. стандарт. – Взамен ГОСТ 7.0-84 ; введ. 01.07.2000 // Стандарты по библиотечному делу : сборник. – СПб : Профессия, 2000. – С. 14–49.

23. *Кричевский Г. Г.* Биобиблиография / Г. Г. Кричевский // Большая сов. энцикл. – 3-е изд. – М., 1970. – Т. 3. – С. 326.

24. *Добко Т. В.* Біобібліографія / Т. В. Добко // Енцикл. сучасної України. – К., 2003. – С. 863–864.

25. Словник книгознавчих термінів / Кн. палата України ; уклад. : В. Я. Буран, В. М. Медведєва, Г. І. Ковальчук, М. І. Сенченко. – К. : ТОВ «Вид-во Аратта», 2003. – 160 с.

26. *Швецова-Водка Г. М.* Персональна та біобібліографія: термінологічні замітки / Г. М. Швецова-Водка // Персональна та біобібліографія в технологіях управління знаннями : матер. міжнар. семінару-тренінгу, Харків, 4 квіт. 2013 р. – Х., 2013. – С. 46–53.

27. *Фокеев В. А.* Библиографическая наука и практика : терминологический словарь / В. А. Фокеев. – СПб : Профессия, 2008. – 272 с.

Стаття надійшла до редакції 16.07.2014 р.

UDC 01(038):001.4

Oleh Yatsenko,

Chief of Department of the Vernadskyi National Library of Ukraine, Ph. D., Senior Research Assistant

PERSONAL BIBLIOGRAPHY, BIO-BIBLIOGRAPHY: TERMINOLOGICAL ANALYSIS

List of theoretical articles and papers of methodology Soviet and Ukrainian bibliography (standards, textbooks, encyclopedic, reference books, professional articles) are defined and studied. In these works personal bibliography and bio-bibliography are considered as a type of activity (terminology, classification and methods of bibliographic creation dictionary). In order to avoid difficulties in determination of concepts such as «personal bibliography», «bio-bibliography», «personal bibliography index», «bio-bibliographical index», «bio-bibliographical dictionary» are analysed. The process of emergence of the first scientific works of «personal bibliographic» and «bio-bibliography» in Ukraine is outlined. In a result of analysis was separated different kinds of representations bio-bibliographic works. The basic approach to the terminological problem is defined. Conclusions on the use of above terms are made.

К е у в о р д с : Library Sciences, bio-bibliography, personal bibliography, terminology.

УДК 01(038):001.4

Олег Яценко,

канд. ист. наук, ст. науч. сотрудник, зав. отделом НБУВ

ПЕРСОНАЛЬНАЯ БИБЛИОГРАФИЯ, БИОБИБЛИОГРАФИЯ: ТЕРМИНОЛОГИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ

В статье проведен анализ ряда работ по теории и методике советской и украинской библиографии с целью устранения проблем в определении терминов «персональная библиография», «биобиблиография», «персональный библиографический указатель», «биобиблиографический указатель», «биобиблиографический словарь».

К л ю ч е в ы е с л о в а : библиографоведение, биобиблиография, персональная библиография, терминология.